

VERWONDERING EN SCHOONHEID

IETS DELEN OVER VERWONDERING EN SCHOONHEID. OPGEDAAN TIJDENS DE REIS VAN HET LANDELIJK BESTUUR NAAR SURINAME. KORT GEZEGD KWAM DAAR DE VRAAG VAN DE REDACTIE OP NEER. O JA, OOK NOG MET EEN FRANCISCAANSE INSLAG. HET WAS NIET MOEILIK DAAR- AAN TE VOLDOEN. VERWONDERING SPEELT AL GAUW WANNEER JE OP EEN PLEK KOMT WAAR JE NOG NOOIT GEWEEST BENT. EN VOOR DE MEESTEN VAN ONS WAS SURINAME NIEUW. EEN ONTDEKKINGSTOCHT VOL NIEUWE IN- DRUKKEN. WAT OVERKWAM ONS ZOAL IN DEZE?

Je vliegt negen uur langs de aardbol en je komt op een plek, bijna pal op de evenaar, waar iedereen Nederlands spreekt. Een hele wonderlijke en vreemde gewaarwording, maar

het brengt je ook direct naar de oorzaak daarvan: het koloniale verleden van Suriname. Geen onverdeeld florissant verleden voor de *witties*. Op veel plaatsen ruik je als het ware nog de misstanden en het onrecht, die mensen elkaar aangedaan hebben: Fort Zeelandia, Fort Nieuw Amsterdam, de plantages, de melaatsenkolonie van Batavia. En de nakomelingen van de bakra en de katibo nengre, de blanken en de slaven, brengen het onderwerp ter sprake. 'Denk daar maar eens over na!' onze reisgids tijdens de tocht op de Commewijnrivier zegt het meerdere keren. Is het daarom dat er veel boeken van Cynthia McLeod zoals: *Hoe duur was de suiker?* mee terug gingen naar Nederland? Het geeft wel even een

aanlegsteiger Commewijnrivier

JAARTHEMA 2010

helder beeld van de historie van Suriname én Nederland.

Schoonheid hebben we zeker ontdekt in de mensen. Gastvrijheid, vriendelijkheid, tijd maken en tijd hebben voor elkaar. 'Zeg maar wat je nodig hebt, wij zorgen ervoor'. En wij beseften niet, of later pas, welk een inspanning dat soms vroeg. En daarbij ook merken dat afspraak ook afspraak is, maar wel op z'n Surinaams. De westerse begrippen *tijd* en *op tijd zijn* worden daar, gelukkig, op een eigen wijze ingevuld. We waren er te kort om de rust, die daarmee gepaard moet gaan, daadwerkelijk te ondervinden.

Indrukwekkend was met name ook

Batavia; ongeveer vijfduizend mensen zijn hier gestorven

Batavia. Een klein en eenvoudig bedevaartsoord op de plek waar decennialang een melaatsenkolonie gevestigd was. Een plek waar mensen die al dan niet leden aan melaatsheid naar toe verbannen werden met maar één vooruitzicht: daar zul je blijven en sterven. Ongeveer vijfduizend mensen zijn daar gestorven, onder meestal mensonterende omstandigheden. En juist daar komt ook het meest franciscaanse van deze reis naar voren. Iemand die aandacht heeft voor deze mensen, die zich voor hen inzet, hen bijstaat en voor hen opkomt. Als een gelijke. Peerke Donders, een missionaris die zich geroepen voelde om juist daar zijn evangelische opdracht uit te voeren. Bij de armen, bij de mensen

de natuur is prachtig

waar ook Franciscus steeds aandacht voor vraagt. Een zalig mens was het, die Peerke, en hij is het ook geworden in de ogen van de Kerk.

De natuur van Suriname is prachtig, ook al hebben we er te weinig van gezien. Alleen al de bloemen, zoals de fajalobi, het fruit, de vogels, de dolfijnen, de rivieren met hun oevers, de palmen, en zelfs de muggen. Klein en venijnig eisen ze ook hun plekje op. Een heel ander ecosysteem dan in Nederland en daarom zeker onze interesse waard.

Een ander franciscaans gloriepunt bevond zich in de mensen waar het uiteindelijk allemaal om begonnen was. Mensen die de spiritualiteit van Franciscus en Clara willen uitdragen, onze zusters en broeder. Het was een groots moment om dat te vieren met opnames, professies en

fajalobi

de nationale (rode) bloem

zelfs het oprichten van een broederschap op zaterdag 21 november, met veel mensen erbij. Het was vooral ook bijzonder door het besef dat dit gebeurt in een land waarvan de toekomst onzeker is, waar congregaties op het punt staan om op te houden te bestaan en waar de kerk ook met (financiële) zorg naar de toekomst kijkt. Juist daar ontstaat iets nieuws. Juist daar komt de franciscaanse kiem tot groei. Een hoopvol teken waaraan wij mochten bijdragen. Hierbij echter ook de wetenschap dat een kiemplant veel groeikracht in zich heeft, maar ook gevoed moet worden. Hoe broos het soms ook is, maar in Nederland zijn we rijk gezegend met al die franciscanen, kapucijnen, conventuelen, clarissen, franciscaanse congregaties en wetenschappers om ons heen. In Suriname niets van dat alles. De verbondenheid die gevoeld werd bij het begin van de broederschap Fioretti Masanga hoort ons bij elkaar te houden, Suriname en Nederland. Om te blijven inspireren en franciscaans te voeden. Kunnen wij met deze verbondenheid in schoonheid blijven uitblinken?

Theo Reuling ofs